

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
KECHKI TA'LIM VA MAGISTRATURA FAKULTETI**

UDK:336:74(575.1)

MUROTOV RAMIZBEK JONIBEKOVICH

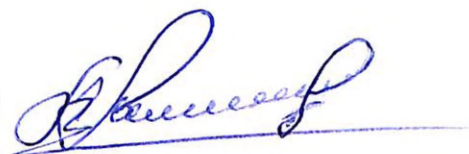
**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MONETAR SIYOSAT TIZIMINING
NAZARIY ASOSLARI**

Mutaxassislik: 70310102 – “Iqtisodiyot” (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Magistr akademik darajasini olish uchun yozilgan

DISSERTATSIYA

Imiy rahbar:

i.f.d. prof. Rasulev A.F.

TOSHKENT-2025

Dissertatsiya Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti

“Iqtisodiyot nazariyasi” kafedrasida bajarilgan.

Ilmiy rahbar:

i.f.d. prof. Rasulev A.F.

Kafedra mudiri:

i.f.n., prof. X. Asatullayev

Kechki ta'lim va Magistratura fakulteti

dekani:

DSc., prof. J. Karimqulov

Men, Murotov Ramizbek Jonibekovich ushbu magistrlik dissertatsiya ishini mustaqil bajardim. Ko'chirmachilik holati yo'qligiga javob beraman. Ko'chirmachilikka yo'l qo'ygan holatimda magistrlik dissertatsiya ishi Yakuniy Davlat Attestatsiya Komissiyasi raisi taqdimnomasiga asosan bekor qilinishi va “qoniqarsiz” baho qo'yilishidan xabardorman.

“22” may 2025 yil

Murotov R. J.

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
MAGISTRLIK DISSERTATSIYASI DASTLABKI HIMOYASI
BAYONNOMASI

Toshkent shahar

2025 yil "11" aprel.

Iqtisodiyot fakul'teti 2-kurs 70310102-"Iqtisodiyot" tarmoqlar va sohalar
mutaxassisligi MEKP-03 guruhi magistranti

Muhammad Ramiyber Mamonbovov ning
" Uzbekiston Respublikasida monetar
siyosat tizimining nazorat
asoslari " mavzusidagi magistrlik dissertatsiyasining

dastlabki himoyasi natijalariga ko'ra quyidagi kamchiliklar qayd etildi:

1. Ushbu ishda monetar siyosat muammasi haqida qisqacha ma'lumot berilgan.
2. Ushbu ishda monetar siyosat muammasi haqida qisqacha ma'lumot berilgan.
3. Ushbu ishda monetar siyosat muammasi haqida qisqacha ma'lumot berilgan.

Magistrlik dissertatsiyasi yuzasidan xulosa (KIMKda himoyaga tavsiya etiladi/tavsiya etilmaydi) Tavsiya etilmaydi.

Komissiya raisi:

Asatbekov K.E.

Komissiya a'zolari:

Rasulov A. Q.

Muhammadov K.B.

Ogriyev D.B.

Muhammadov M.A.

Izoh:

1. Magistrlik dissertatsiya dastlabki himoyasi talab qilingan xujjatlar to'liq rasmiylashtirilgan va taqdim etilgan holdagina amalga oshiriladi.

**Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti 70310102 – “Iqtisodiyot”
(tarmoqlar va sohalar bo'yicha) MEKP 03-guruhi magistranti
Murotov Ramizbek Jonibekovich “O'zbekiston Respublikasida
monetar siyosat tizimining nazariy asoslari” mavzusidagi magistrlik
dissertatsiyaga tashqi**

TAQRIZ

Deyarli barcha jahon mamlakatlari Markaziy bankining asosiy vazifasi milliy valyuta barqarorligini va narxlar barqarorligini ta'minlash hisoblanadi. Buning uchun markaziy banklar monetar siyosatni olib borishadi. Monetar siyosat nafaqat milliy valyutaga balki iqtisodiyotning boshqa jabhalariga, aholi turmush darajasining yaxshilanishiga ham ta'sir ko'rsatadi.

Bir necha yillar oldin boshlangan iqtisodiyotni liberallashtirish va bozor mexanizmlari rolini oshirishga qaratilgan iqtisodiy islohotlarning yangi bosqichi o'rta muddatli istiqbolda bank tizimi va pul-kredit siyosatini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilab beradi.

Ushbu yo'nalishlardagi muhim qarorlardan biri milliy valyuta almashuv kursining bozor mexanizmlari asosida shakllanish tamoyillarini joriy etish orqali ichki valyuta bozorini bosqichma-bosqich liberallashtirilishi bilan bog'liq amaliy harakatlar bo'ldi.

Valyuta kursi shakllanishida tamomila yangi yondashuvdan foydalanilishi, o'z navbatida, Markaziy bankning asosiy e'tiborini ichki bozordagi narxlar barqarorligiga qaratish asosida pul-kredit siyosatini takomillashtirish imkoniyatini yaratadi.

Ayni vaqtda valyuta bozorini liberallashtirish borasidagi islohotlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi ko'p jihatdan pul-kredit

MUNDARIJA

	KIRISH.....	4
I BOB	BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA MONETAR SIYOSATNI AMALGA OSHIRISHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI.....	9
1.1.	Monetar siyosatning iqtisodiy mazmuni va mohiyati.....	9
1.2.	Monetar siyosatni amalga oshirishning maqsadi va vazifalari.....	15
1.3.	Monetar siyosatni amalga oshirishning me'yoriy-huquqiy asoslari..	21
	I bob bo'yicha xulosalar.....	27
II BOB	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OLIB BORILAYOTGAN MONETAR SIYOSATNING IQTISODIY TAHLILI.....	28
2.1.	Milliy valyuta barqarorligini ta'minlashda samarali valyuta siyosatini amalga oshirishning roli va ahamiyati.....	28
2.2.	O'zbekiston iqtisodiyotini monetar siyosat orqali tartibga solish amaliyoti tahlili.....	33
2.3.	O'zbekistonda pul-kredit siyosatining iqtisodiy o'sishga ta'siri.....	39
	II bob bo'yicha xulosalar.....	45
III BOB	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA PUL-KREDIT SIYOSATINI AMALGA OSHIRISH KONSEPSIYASI.....	46
3.1.	Pul-kredit siyosatini amalga oshirishning usul va mexanizmlari...	46
3.2.	Iqtisodiyotni tartibga solishda monetar siyosatni amalga oshirishdagi mavjud asosiy muammolar va xorijiy mamlakatlarning monetar siyosati tajribasi.....	54
3.3.	O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining pul-kredit siyosatining 2025-yil va 2026-2027-yillar davriga mo'ljallangan asosiy yo'nalishlari.....	66
	III bob bo'yicha xulosalar.....	77
	XULOSA.....	78
	FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.....	82

KIRISH

Dissertatsiya mavzuning dolzarbligi Deyarli barcha jahon mamlakatlari Markaziy bankining asosiy vazifasi milliy valyuta barqarorligini va narxlar barqarorligini ta'minlash hisoblanadi. Buning uchun markaziy banklar monetar siyosatni olib borishadi. Monetar siyosat nafaqat milliy valyutaga balki iqtisodiyotning boshqa jabhalariga, aholi turmush darajasining yaxshilanishiga ham ta'sir ko'rsatadi.

Bir necha yillar oldin boshlangan iqtisodiyotni liberallashtirish va bozor mexanizmlari rolini oshirishga qaratilgan iqtisodiy islohotlarning yangi bosqichi o'rta muddatli istiqbolda bank tizimi va pul-kredit siyosatini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilab beradi.

Ushbu yo'nalishlardagi muhim qarorlardan biri milliy valyuta almashuv kursining bozor mexanizmlari asosida shakllanish tamoyillarini joriy etish orqali ichki valyuta bozorini bosqichma-bosqich liberallashtirilishi bilan bog'liq amaliy harakatlar bo'ldi.

Valyuta kursi shakllanishida tamomila yangi yondashuvdan foydalanilishi, o'z navbatida, Markaziy bankning asosiy e'tiborini ichki bozordagi narxlar barqarorligiga qaratish asosida pul-kredit siyosatini takomillashtirish imkoniyatini yaratadi.

Ayni vaqtda valyuta bozorini liberallashtirish borasidagi islohotlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi ko'p jihatdan pul-kredit siyosatini takomillashtirish, tijorat banklari faoliyatini rivojlantirish shuningdek bank tizimini yaxshilash yo'llari samaradorligi bilan chambarchas bog'liq.

Shundan kelib chiqib, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Valyuta bozorini liberallashtirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni e'lon qilinishidan ko'p o'tmay O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Pul-kredit siyosatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori qabul qilindi va Pul-kredit siyosatini 2017-2021 yillarda rivojlantirish va inflyatsion targetlash rejimiga bosqichma-bosqich o'tish bo'yicha chora-tadbirlar Kompleksi yaratildi.